

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра **Права** (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Голубов А.Є.
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 31 » серпня 2022 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Криміналістика

Галузь знань: 08 Право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 081 Право
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Право
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти:
перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник: **Голубов Артем Євгенович, кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник**

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

_____ (підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри:

Права (№ 702)

(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри **д.ю.н, доцент**

Г.О.Спіцина

1. Загальна інформація про викладача

Голубов Артем Євгенович, к.ю.н., с.н.с., a.holubov@khai.edu

Сферу наукових інтересів становлять проблеми забезпечення права людини, питання кримінального судочинства та кримінальної юстиції, застосування міжнародних стандартів прав людини.

Перелік дисциплін, які викладаються розробником курсу: «Кримінальний процес»; «Криміналістика»; «Міжнародний захист прав людини»; «Правова компетентність».

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна 6

Обсяг дисципліни: 4,5 кредити ЄКТС/135 годин, у тому числі аудиторних – 56 год. (заочна – 18 год.), самостійної роботи здобувачів – 79 год (заочна – 117 год.).

Форма здобуття освіти – *денна/заочна*

Дисципліна *обов'язкова*

Види навчальної діяльності – *лекції, семінарські заняття*

Види контролю – *модульний контроль, іспит*

Мова викладання – *українська*

Пререквізити – знання з дисциплін «Юридична деонтологія», «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Кримінальне право», «Адміністративне право», «Практика Європейського суду з прав людини», «Судові та правоохоронні органи України», «Кримінальний процес».

Кореквізити – *практика*.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розвиток у студентів особистих якостей і формуванні системи знань, умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності щодо забезпечення законності, правопорядку, безпеки особистості, суспільства і держави під час діяльності по розкриттю і розслідуванню правопорушень..

Завдання: забезпечення всебічної підготовки висококваліфікованих юристів, які володіють основами теоретичних знань і практичними навичками застосування техніко-криміналістичних засобів і методів у професійній діяльності з розслідування і запобігання окремих видів кримінальних правопорушень..

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права у тому числі системного вирішення проблем убезпечення прав і свобод суб'єктів кримінального провадження в практичних ситуаціях професійної правничої діяльності, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов..

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях у галузі професійної правничої діяльності.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння змісту та соціального призначення професійної правничої діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, створення/користування інформаційних продуктів та ресурсів із використанням таких технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в умовах розвитку в Україні інформаційного суспільства, дотримуючись вимог академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК).

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, до прав та свобод людини, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини та механізмів їх захисту, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. СК11

СК13. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК14. Здатність аналізувати правові проблеми та юридичні факти, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК15. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній правничій діяльності.

СК16. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Очікувані результати навчання:

ПРН 1 Визначити обґрунтованість та переконливість аргументів (фактів) у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 3 Проводити збір, інтегрований аналіз та оцінювання матеріалів з різних джерел у тому числі із з використанням інформаційних технологій.

ПРН 4 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі критичного аналізу відомої проблеми та наявних фактів.

ПРН 5 Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю та неупередженістю.

ПРН 6 Неупереджено та критично оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. ПРН 6 Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8 Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 10 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживати правничу термінологію.

ПРН 12 Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло з дотриманням етичних норм.

ПРН 14 Належно збирати, зберігати та використовувати інформацію (статистичну та іншу), отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН 15 Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних та інші інформаційні ресурси.

ПРН 18 Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової держави та громадянського (вільного демократичного) суспільства.

ПРН 19 Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей національного та міжнародного права.

ПРН 22 Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки та пропозиції.

ПРН 23 Готувати проекти необхідних актів застосування права та інших юридичних документів відповідно до правового висновку зробленого за результатами оцінки фактичних обставин (даних) у різних правових ситуаціях.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Загальні теоретичні положення криміналістики

Тема 1. Предмет, система, методи і завдання науки криміналістики.

Визначення криміналістики як науки, її об'єкт і предмет. Механізм вчинення злочину та криміналістична діяльність. Закономірності виникнення та розвитку криміналістичної науки.

Поняття, значення та класифікація методів криміналістики. Діалектичний метод як основа методології криміналістики та базовий метод пізнання її об'єктів. Загальнонаукові та окремі методи. Методи наукового (теоретичного) та практичного пізнання.

Система науки криміналістики. Загальнотеоретичні положення, криміналістична техніка, криміналістична тактика та криміналістична методика. Місце криміналістики у системі юридичних наук, її співвідношення з іншими природничими, технічними та гуманітарними науками. Загальні та окремі (спеціальні) завдання.

Тема 2. Криміналістична ідентифікація, діагностика та прогнозування.

Поняття та наукові основи криміналістичної ідентифікації. Ідентифікаційні ознаки. Об'єкти ідентифікації та їх характеристика. Зразки для ідентифікаційного дослідження, способи їх одержання та вимоги, що

висуваються до них. Види ідентифікації. Форми ідентифікації. Процесуальна та непроцесуальна форми ідентифікації.

Поняття та значення встановлення групової належності. Об'єкти, відносно яких може бути встановлена тільки групова належність. Поняття криміналістичної діагностики. Види діагностичного дослідження та його значення у розслідуванні злочинів. Взаємозв'язок діагностики, встановлення групової належності й ідентифікації. Поняття та види прогнозування. Прогнозування поведінки підозрюваного (обвинуваченого) під час кримінального провадження.

Тема 3. Використання спеціальних знань у розслідуванні злочинів.

Поняття спеціальних знань та обізнаної особи. Процесуальна та непроцесуальна форми використання спеціальних знань, їх правові основи. Мета залучення спеціаліста до проведення слідчих (розшукових) дій. Використання допомоги спеціаліста під час проведення гласних та негласних слідчих (розшукових) дій.

Поняття експертизи та її види. Система державних експертних установ в Україні. Експертні криміналістичні установи міністерства внутрішніх справ України, міністерства юстиції України, міністерства охорони здоров'я України, їх структура.

Модульний контроль

Модуль 2.

Змістовний модуль 1. Криміналістична техніка.

Тема 1. Загальні положення криміналістичної техніки.

Поняття криміналістичної техніки, її зміст і завдання. Правові підстави використання технічних засобів при розслідуванні злочинів. Сучасна система криміналістичної техніки. Основні принципи та форми застосування криміналістичної техніки. Види комплектів технічної техніки. Класифікація технічних засобів, що знаходяться в комплектах, залежно від виду діяльності. Класифікація експертної техніки. Характеристика засобів освітлення, оптичних і пошукових приладів, вимірювальних засобів та засобів фіксації.

Тема 2. Криміналістична фотографія.

Поняття, значення та види криміналістичної фотографії. Застосування фотографії під час проведення гласних та негласних слідчих (розшукових) дій. Види фотозйомки під час огляду місця події, проведення інших слідчих (розшукових) дій. Способи фотозйомки: орієнтовна, оглядова, вузлова та детальна. Методи фотозйомки: панорамний, масштабний, вимірювальний, стереоскопічний, репродукційний та ін. Процесуальне оформлення застосування фотографії під час проведення слідчих (розшукових) дій. Правила складання фототаблиць. Застосування фотографії в експертних дослідженнях. Науково-дослідні методи фотозйомки.

Тема 3. Криміналістична трасологія.

Трасологія як галузь криміналістичної техніки. Поняття, завдання та об'єкти криміналістичної трасології. Механізм слідоутворення та його закономірності. Поняття слідів і їх види.

Технічні засоби та прийоми пошуку, виявлення, фіксації, вилучення, пакування та дослідження слідів. Ідентифікаційні та діагностичні задачі, що вирішуються за допомогою трасологічних досліджень.

Види слідів людини, їх виявлення, фіксація, вилучення та використання під час розслідування злочинів. Дактилоскопія як розділ криміналістичної техніки, який вивчає властивості та будову папілярних візерунків рук і ніг людини. Типи папілярних візерунків і їх ознаки. Фізичні, хімічні та радіографічні методи виявлення слідів рук людини. Правила опису слідів рук людини в протоколі слідчої (розшукової) дії. Підготовка та проведення дактилоскопічної експертизи.

Сліди ніг та взуття людини, їх класифікація та криміналістичне значення. Прийоми та засоби виявлення, фіксації та вилучення слідів ніг. Опис слідів ніг у протоколі. Доріжка слідів ніг.

Сліди інших частин тіла людини, їх види та властивості. Правила виявлення, фіксації та вилучення слідів інших частин тіла людини.

Поняття та криміналістична класифікація транспортних засобів. Види слідів транспортних засобів. Сліди ходової та неходової частин транспортних засобів. Виявлення, фіксація та вилучення слідів транспортних засобів. Види експертиз, що досліджують сліди транспортних засобів.

Поняття та криміналістична класифікація знарядь зламу та інструментів, що використовуються під час вчинення злочину. Механізм утворення слідів знарядь зламу та інструментів у залежності від їх виду. Прийоми та засоби виявлення, фіксації та вилучення слідів знарядь зламу та інструментів.

Тема 4. Криміналістичне дослідження зброї та слідів її застосування.

Судова балістика як розділ криміналістики, її поняття та об'єкти.

Поняття та класифікація вогнепальної зброї та боєприпасів до неї. Механізм пострілу та виникнення його слідів. Види слідів пострілу та їх властивості. Правила огляду, вилучення та фіксації вогнепальної зброї та її слідів на місці події. Поняття та класифікація холодної зброї. Правила її огляду, фіксації та вилучення. Поняття та види вибухових речовин і пристроїв. Механізм вибуху та утворення його слідів. Правила виявлення, вилучення та фіксації слідів вибуху. Підготовка, проведення та основні завдання судово-балістичної, вибуху-технічної експертизи і експертизи холодної зброї.

Тема 5. Техніко-криміналістичне дослідження документів, криміналістичне дослідження письма.

Поняття документів, їх види і значення при розслідуванні злочинів.

Види та способи підробки документів, підписів, відтисків печаток і штампів. Ознаки підробки. Способи виявлення підробки документів. Правила огляду та вилучення документів.

Способи повної та часткової підробки документів. Їх характеристика, ознаки і методи виявлення. Способи технічної підробки підпису, ознаки і методи їх виявлення. Способи підробки відбитків печаток і штампів, ознаки і методи їх виявлення. Експертне дослідження документів з ознаками підробки. Підготовка та проведення техніко-криміналістичної експертизи документів з метою вирішення діагностичних та ідентифікаційних завдань.

Поняття та зміст письма. Поняття та ознаки письмової мови та почерку. Складання розшукової таблиці під час дослідження основних ознак почерку виконавця тексту документа. Основні вимоги до дослідження документів для встановлення їх невідповідності за ознаками почерку та письмової мови. Правила фіксації результатів огляду письмових чи друкованих документів.

Експертне дослідження документів. Підготовка та проведення авторазнавчої, почеркознавчої та техніко-криміналістичної експертизи документів з метою вирішення діагностичних та ідентифікаційних завдань.

Тема 6. Криміналістичне дослідження зовнішності людини (габітологія).

Криміналістичне вчення про зовнішність людини як розділ криміналістики. Його поняття, принципи та значення для розслідування злочинів. Поняття, види та характеристика ознак зовнішності людини. Габітологія, її природничо-наукові основи і місце в системі криміналістики. Класифікація та характеристика ознак зовнішності людини. Статичні, динамічні й супутні ознаки. Загальні та окремі ознаки. Особливі та помітні прикмети зовнішності людини.

Джерела інформації про ознаки зовнішності людини у ході розслідування злочинів. Методи фіксації зовнішності людини. Методи фіксації об'єктивних і суб'єктивних відображень зовнішності людини.

Поняття словесного портрету. Основні правила складання словесного портрету. Поняття та види суб'єктивних портретів.

Види і форми ототожнювання людини за ознаками зовнішності. Підготовка та проведення судово-портретної експертизи. Основні завдання експертизи діагностичного та ідентифікаційного характеру.

Тема 7. Криміналістичний облік та реєстрація.

Поняття, завдання та види кримінальної реєстрації. Наукові і правові засади криміналістичного обліку. Об'єкти і форми криміналістичних обліків. Система, принципи організації і функціонування криміналістичних обліків. Способи реалізації даних обліків у розшуку осіб, предметів, у розкритті злочинів. Допоміжні інформаційні системи, що використовуються правоохоронними органами в розшуковій діяльності.

Модульний контроль

Модуль 3.

Змістовний модуль 1. Криміналістична тактика

Тема 1. Загальні положення криміналістичної тактики.

Криміналістична тактика як розділ науки криміналістики: поняття, сутність, завдання та структура.

Поняття та види тактичного прийому. Використання психологічних прийомів. Тактична комбінація. Тактична операція. Тактичні задачі (завдання) розслідування.

Поняття слідчої (розшукової) дії та співвідношення процесуальних вимог і тактичних рекомендацій щодо її проведення. Ситуаційна зумовленість тактики слідчої (розшукової) дії. Тактичний ризик і особливості діяльності слідчого в його умовах. Тактичне рішення. Тактична рекомендація.

Структура тактики окремої слідчої (розшукової) дії. Підготовчий, робочий і заключний етапи.

Тема 2. Криміналістичні версії, планування і організація розслідування злочинів.

Поняття версії як методу пізнання при розслідуванні злочинів. Види версій. Правила їх побудови, аналізу та перевірки. Роль версій під час планування розслідування, підготовки і проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Поняття та значення планування розслідування злочинів. Принципи та правила планування. Види планування. Структура письмового плану розслідування. Допоміжна документація.

Організація розслідування злочинів: поняття, завдання та елементи. Взаємозв'язок гласних і негласних слідчих (розшукових) дій. Слідчо-оперативна група, як форма організації взаємодії слідчого зі співробітниками уповноважених оперативних підрозділів. Використання допомоги спеціаліста, засобів масової інформації та громадськості під час розслідування злочинів.

Тема 3. Тактика допиту.

Поняття, види та значення допиту при розслідуванні злочинів. Поняття тактичних прийомів допиту та принципи їх допустимості.

Основні тактичні положення допиту. Підготовка до допиту та вибір тактики допиту. Вивчення матеріалів кримінального провадження, визначення черговості допиту, одержання інформації про допитувану особу, ознайомлення з деякими спеціальними питаннями; запрошення осіб, участь яких у допиті обов'язкова, планування допиту, визначення предмета допиту, часу та місця допиту, підготовка робочого місця для проведення допиту.

Проведення допиту: стадія ідентифікації особи, що прибула на допит, стадія встановлення соціально-демографічних даних допитуваної особи, стадія виконання вимог законодавства, стадія вільної розповіді, стадія

постановки запитань, заключна стадія допиту. Вимоги до складання протоколу допиту.

Встановлення психологічного контакту під час допиту: сутність та завдання. Чинники від яких залежить встановлення психологічного контакту. Елементи процесу встановлення психологічного контакту.

Тактичні прийоми допиту в типових ситуаціях – у конфліктній та безконфліктній ситуаціях. Тактичні особливості допиту малолітніх або неповнолітніх осіб. Прийоми актуалізації забутого в пам'яті особи та викриття неправдивих свідчень.

Тактичні правила підготовки та прийоми проведення одночасного допиту двох чи більше допитаних осіб з метою усунення розбіжностей у їхніх показаннях.

Тактичні правила підготовки та прийоми проведення допиту у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення.

Тема 4. Тактика пред'явлення для впізнання.

Пред'явлення для впізнання: поняття, форми, об'єкти та види. Підстави пред'явлення для впізнання. Відмінність впізнання від упізнання.

Стадії пред'явлення для впізнання. Підготовка до пред'явлення для впізнання – допит особи, яка впізнає, підбір однорідних предметів чи статистів. Вимоги до статистів. Тактичні прийоми проведення та фіксації ходу та результатів впізнання. Особливості пред'явлення для впізнання особи за ознаками зовнішності, за ознаками голосу, усної мови, за ходою. Тактичні особливості впізнання особи поза її візуальним та аудіоспостереженням.

Особливості підготовки, проведення і фіксації ходу та результатів пред'явлення речей та трупів для впізнання.

Тактичні особливості пред'явлення для впізнання особи чи предметів за фотознімками.

Рекомендації щодо використання технічних засобів під час проведення пред'явлення для впізнання.

Тактичні особливості проведення пред'явлення для впізнання у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення.

Тема 5. Тактика обшуку.

Поняття, види, мета та завдання обшуку як слідчої (розшукової) дії. Правові, психологічні та етичні основи тактики обшуку. Стадії обшуку.

Підготовка до обшуку: вивчення матеріалів кримінального провадження, збір орієнтуючих відомостей, підбір учасників слідчої (розшукової) дії, підготовка технічних засобів, планування та вибір часу проведення обшуку.

Тактичні особливості проведення обшуку житлових приміщень, особистого обшуку, обшуку в готелях, гуртожитках, обшуку транспортних засобів і окремих ділянок місцевості.

Фіксація ходу та результатів обшуку. Додаткові засоби фіксації.

Тема 6. Тактика огляду.

Поняття, види та завдання слідчого огляду.

Поняття місця події та загальні тактичні положення його огляду. Місце події та місце вчинення злочину. Види та об'єкти огляду місця події. Значення огляду місця події під час розслідування злочинів. Учасники огляду та їх функції. Матеріально-технічне забезпечення огляду місця події. Стадії огляду місця події та тактичні завдання кожної стадії. Способи (методи) огляду місця події. Негативні обставини та їх значення. Фіксація результатів огляду місця події. Використання додаткових засобів фіксації ходу огляду місця події. Огляд трупа. Тактичні прийоми огляду трупа на місці події. Огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією. Особливості фіксації ходу та результатів огляду трупа. Освідування особи (огляд тіла живої особи). Правові, етичні та криміналістичні положення освідування особи, його завдання. Огляд речей і документів. Тактичні прийоми огляду речей і документів. Основні правила упакування речей і документів.

Тема 7. Тактика слідчого експерименту.

Поняття, сутність та завдання слідчого експерименту. Його види та тактичні прийоми проведення. Особливості підготовки слідчого експерименту. Тактичні прийоми проведення слідчого експерименту. Фіксація ходу та результатів слідчого експерименту. Додаткові засоби фіксації.

Перевірка показань на місці, як різновид слідчого експерименту: сутність, правові основи та тактичні положення її проведення. Тактичні правила підготовки до перевірки показань на місці. Типові ситуації перевірки показань на місці й тактичні засоби їх вирішення. Фіксація ходу та результатів перевірки показань на місці.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. Криміналістична методика

Тема 1. Криміналістична методика. Криміналістична характеристика злочинів.

Криміналістична методика як розділ науки криміналістики: поняття, об'єкт, предмет, завдання, види та структура.

Структурні елементи методики розслідування кримінальних правопорушень окремих видів. Поняття, завдання та основні елементи криміналістичної характеристики. Криміналістична характеристика і предмет доказування. Криміналістична класифікація злочинів. Особливості початку досудового розслідування кримінальних правопорушень (початкового етапу розслідування). Подальший етап розслідування. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування злочинів.

Криміналістична характеристика злочинів: поняття і структура. Значення криміналістичної характеристики злочину у розвитку методики і

удосконалення засобів розслідування. Класифікація злочинів. Співвідношення криміналістичної, кримінально-правової і кримінологічної характеристик злочину. Елементи криміналістичної характеристики злочинів.

Тема 2. Особливості розслідування окремих видів злочинів.

Особливості розслідування кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я та їх особливості. Криміналістична характеристика вбивств, заподіяння тілесних ушкоджень і статевих злочинів. Задачі і тактика невідкладних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів. Типові слідчі ситуації і слідчі версії у справах про вбивство, тілесні ушкодження і зґвалтування. Особливості тактики окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я. Профілактика кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я громадян.

Особливості розслідування кримінальних правопорушень проти власності. Криміналістична характеристика розкрадань, крадіжок, пограбування, розбоїв та інших посягань у сфері економіки. Типові слідчі ситуації, що складаються на різних етапах розслідування зазначених видів посягань на власність. Специфіка тактики окремих слідчих (розшукових) дій і тактичних операцій стосовно розслідування окремих видів кримінальних правопорушень проти власності. Організація розшуку вкраденого майна.

Розслідування службових злочинів. Криміналістична характеристика цих злочинів: зловживання владою і перевищення службових повноважень, хабарництво, службовий підлог. Типові слідчі ситуації, зміст початкових слідчих (розшукових) дій . Вилучення і дослідження документів з метою встановлення характеру порушення службових функцій службовою особою. Тактична операція “затримання на гарячому” і використання оперативно-розшукових заходів в ході розслідування хабарництва. Тактичні особливості проведення інших слідчих (розшукових) дій. Призначення і проведення експертиз у справах про службові злочини.

Особливості розслідування кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Типові слідчі ситуації, зміст початкових слідчих (розшукових) дій . Початковий етап розслідування кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Застосування техніко-криміналістичних засобів і спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Призначення і проведення експертиз у справах про злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Модульний контроль

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

6. Методи навчання

Проведення лекцій, практичних занять, індивідуальні та групові консультації, індивідуальна (групова) навчальна та науково-дослідна робота під керівництвом викладача, самостійна робота студентів з нормативно-правовими актами, навчальними матеріалами, іншими матеріалами, включеними до переліку рекомендованої літератури та розміщеними на рекомендованих інформаційних ресурсах.

7. Методи контролю

Проведення поточного контролю, модульного контролю, семестровий контроль у вигляді іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекції	0...2	2	0...4
Робота на практичних заняттях	0...2	2	0...4
Модульний контроль	6...10	1	6...10
Модуль 2			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекції	0...1	4	0...4
Робота на практичних заняттях	0...3	3	0...9
Модульний контроль	8...12	1	8...12
Модуль 3			
Змістовний модуль 1			
Робота на лекції	0...1	6	0...6
Робота на практичних заняттях	0...3	4	0...12
Модульний контроль	8...16	1	8...14
Змістовний модуль 2			
Робота на лекції	0...1	4	0...4
Робота на практичних заняттях	0...3	3	0...9
Модульний контроль	8...14	1	8...12
Усього за семестр			0...100

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст навчальної дисципліни засвоєний частково, але основні практичні навички (вміння) роботи з навчальним та нормативним матеріалом сформовані. Частина передбачених робочою програмою тем навчальної дисципліни не опановано на достатньому рівні, або якість опанування навчального матеріалу деяких з тем та модульних контролів оцінено числом балів, близьким до мінімального. Відповіді (в усній або письмовій формі) фрагментарні, непослідовні без посиланням на нормативно-правові акти та слідчу практику. У здобувача вищої освіти в цілому сформовані загальні та спеціальні компетентності, на формування яких спрямована навчальна дисципліна, а також він (вона) здатні продемонструвати на базовому рівні основні програмні результати навчання.

Добре (75-89). Основний теоретичний зміст навчальної дисципліни засвоєний повністю, практичні навички (вміння) роботи з навчальним та нормативним матеріалом в основному сформовані. Всі навчальні завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, виконані, а якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками. Відповіді (в усній або письмовій формі) надаються із декількома незначними помилками, або з однією значною помилкою, допускаються помилки при посиланні на нормативно-правові акти та слідчу практику. У здобувача вищої освіти сформовані загальні та спеціальні компетентності, на формування яких спрямована навчальна дисципліна, а також він (вона) здатні продемонструє програмні результати навчання.

Відмінно (90-100). Теоретичний зміст навчальної дисципліни засвоєний студентом повно, необхідні практичні навички (вміння) роботи з навчальним та нормативним матеріалом повністю сформовані. Всі навчальні завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, виконані своєчасно і в повному обсязі. Відповіді (в усній або письмовій формі) надаються повно із посиланням на нормативно-правові акти та слідчу практику, послідовно та без помилок або з однією - двома незначним помилками. У здобувача вищої освіти повністю сформовані загальні та спеціальні компетентності, на формування яких спрямована навчальна дисципліна, а також він (вона) здатні якісно продемонструвати програмні результати навчання.

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом

навчальної дисципліни (20 балів) (підтвердження - сертифікат учасника, тези наукової доповіді);

- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів) (підтвердження - диплом (грамота) учасника);

- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (15 балів) (підтвердження - сертифікат учасника або скріншот з екрану, конспект лекції);

- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (20 балів) (підтвердження - сертифікат учасника);

- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів) (підтвердження – сертифікат курсу);

- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів) (підтвердження - сертифікат учасника, диплом або інший документ, що посвідчує участь студента у конкурсі);

- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);

- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів) (підтвердження – довідка з навчального закладу, конспект доповіді та фото із заходу);

- написання реферату (5 балів) (підтвердження – реферат);

- участь у заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів) (підтвердження - сертифікат учасника або скріншот з екрану, конспект лекції);

- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту (модульного контролю) складається з тестового завдання (50 балів), двох теоретичних питань (по 10 балів кожне) і одного практичного завдання (30 балів).

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до іспиту не допускаються.

Дотримання вимог академічної доброчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених «Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу плагіату чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до оцінювання допускаються роботи, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativnabaza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни <http://library.khai.edu/catalog>;
2. Навчально-методичний комплекс дисципліни (НМКД) <http://library.khai.edu/catalog>;
3. Методичні вказівки та рекомендації для виконання контрольних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки;
4. Дібрані матеріали для самостійної роботи студентів.
5. Рекомендовані інтернет-ресурси.

11. Рекомендована література

1. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / [А. Ф. Волобуєв, М. В. Даньшин, А. В. Іщенко та ін.]; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва, Р. Л. Степанюка, В. О. Маляррової ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 384 с.
2. Криміналістика : підручник: у 2 т. Т. 2 / за заг. ред. А.Ф. Волобуєва, Р.Л. Степанюка, В.О. Маляррової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2018. – 312 с.
3. Біленчук П. Д. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, Г. С. Семаков. — К.: МАУП, 2007. — 512 с.
4. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенка. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», . – 556 с.
5. Криміналістика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [К. О. Чаплинський, О. В. Лускатов, І. В. Пиріг, В. М. Плетенець, Ю. А. Чаплинська]. – 2-е вид, перероб. і доп. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 480 с.
6. Криміналістика [текст] : підручник. / В. В. Пясковський, Ю. М. Чорноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексеев та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 544 с.
7. Криміналістика в питаннях і відповідях: Загальна і Особлива частини: навч. посіб. /Л.Д. Удалова, В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, О.Ю. Хабло. – [3-тє вид., доповн. і перероб]. – К: Скіф, 2013. – 250 с.
8. Криміналістика у питаннях і відповідях : Навчальний посібник [Текст] К 82 / [А.В. Іщенко, В.В. Пясковський, А.В. Самодін, Ю.М. Чорноус та ін.] – К. : ТОВ "Видавництво "Центр учбової літератури" , 2016. — 118 с.
9. Лук'янчиков Б. Є., Лук'янчиков Є. Д., Петряєв С. Ю.. Криміналістика: Навчальний посібник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. в 2-х частинах. Частина I : Вступ до курсу криміналістики. Криміналістична техніка. / – Київ : Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського. 2017. – 374 с.

Допоміжна

1. Головка М. Б. Криміналістика (Криміналістична тактика): навч. посіб. / М. Б Головка, Л. А. Остапенко, І. П Осипенко, М. П. Черненко Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2017. 220 с.
2. Методика розслідування окремих видів злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: навчальний посібник / [О.В. Батюк, Р.І. Благута, О.М. Гумін та ін.]; за заг. ред. Є.В. Пряхіна. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. 324 с.
3. Слідча тактика: навчальний посібник / Є.В. Пряхін. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 116 с.
4. Теорія та практика судової експертизи і криміналістики : зб. наук. пр. , Вип. 20 / М-во юстиції України, Харків. наук. - дослід. ін-т суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків. - Право, 2019. - 644 с .
5. Степанюк Р. Л. Криміналістичне забезпечення розслідування

злочинів, вчинених у бюджетній сфері України : монографія / Р. Л. Степанюк ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. А. Ф. Волобуєва. - Харків. - НікаНова, 2012. - 382 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.ombudsman.gov.ua – веб-сторінка Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
5. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
6. www.ccu.gov.ua – веб-сторінка Конституційного Суду України
7. <http://www.court.gov.ua> – офіційний веб портал судової влади України.
8. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора
9. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
10. <http://www.nsj.gov.ua/ua/> – Національна школа суддів України
11. <https://ptcu.gp.gov.ua/uk/> – Тренінговий центр прокурорів України
12. <https://www.hniise.gov.ua/> – Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»
13. <https://dndekс.mvs.gov.ua/> – Експертна служба МВС. Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
14. <https://nlu.edu.ua/> - Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
15. <https://www.naiаu.kiev.ua/> - Національна академія внутрішніх справ.
16. <https://unba.org.ua/> – веб-сторінка національної асоціації адвокатів України.
17. <https://www.uаа.org.ua/> – Всеукраїнська громадська організація "Асоціація адвокатів України"
18. <https://uba.ua/ukr/> – Всеукраїнська ГО «Асоціація Правників України»
19. <https://lawyersunion.org.ua/> – Всеукраїнська громадська організація «Союз юристів України»
20. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний реєстр судових рішень в Україні.
21. <http://www.nbuу.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
22. <https://nlu.edu.ua/> - НЮУ імені Ярослава Мудрого
23. <https://www.naiаu.kiev.ua/> - Національна академія внутрішніх справ

24. <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури “Правознавець”.
25. <http://www.nau.kiev.ua> - Нормативні акти України
26. <https://ips.ligazakon.net/> - ЛІГА:ЗАКОН
27. <https://pidruchniki.com/> - Навчальні матеріали он-лайн
28. <http://www.yurpraktika.com> – веб-сторінка “Юридична практика”
29. <http://www.yur-gazeta.com> – веб-сторінка “Юридична газета”
30. <https://helsinki.org.ua/> – Українська Гельсінська спілка з прав людини
31. <http://khpg.org/index.php>– Харківська правозахисна група (ХПГ)
32. <https://pravosud.com.ua>– веб-сторінка системи пошуку та аналізу судової практики «PravoSud»
33. <https://www.echr.coe.int/> – Сайт Європейського суду з прав людини.